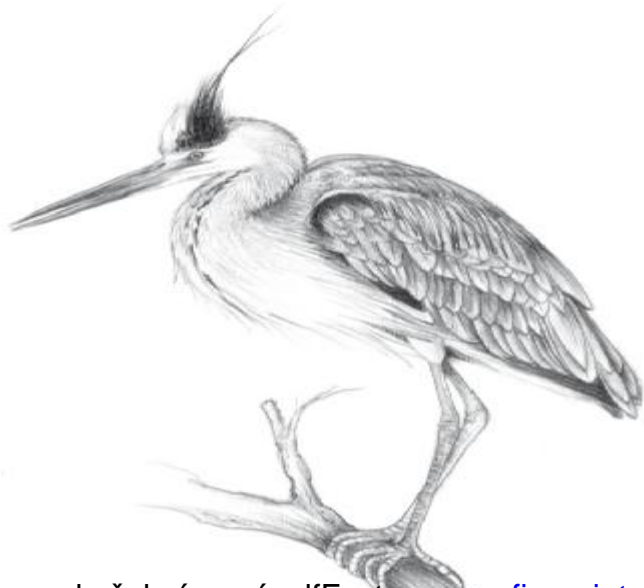

Zpravodaj

Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích

- pozvánka na členskou schůzi 1. 3. 2008
- spolkové zprávy
- labutě 2008
- monitoring čejky chocholaté
- VVT a exkurze
- akce spřátelených organizací
- nové tiskoviny
- koutek poezie

44
2008

ÚVODEM

Vážení přátelé ptactva (nejen) východočeského, milí kolegové, předem přijměte jménem výboru VČP ČSO dodatečné přání všeho nejlepšího do roku 2008, spojené s pozváním na další členskou schůzi, které najdete níže. Zároveň je mou povinností upozornit (a zároveň se omluvit za výpadek) na **obnovení funkce našich webových stránek**, a to na stejné adrese jako doposud (<http://www.vcpcso.cz/>), což už ostatně mnozí z Vás zaznamenali. Náš dík patří zejména Josefovi Vránovi za účinnou pomoc při překonávání technických problémů s tím spojených. I když proběhlé změny v organizaci webu přispějí k větší operativnosti a lepšímu zajištění aktuálnosti údajů, neobejdeme se bez pomoci Vás, tedy všech členů, především při jeho věcném naplňování.

Z aktivit chystaných v nejbližší době považujeme za nejdůležitější **celorepublikový monitoring hnízdišť čejky obecné**. Příslušnou výzvu najdete v tomto Zpravodaji. Jako již tradičně také chystáme **výzkumný a vzdělávací tábor (VVT)**, tentokrát na Novobydžovsko. Oběma akcím se budeme detailněji věnovat právě na březnové schůzi.

Dále chceme na tomto místě poděkovat všem kolegům, kteří se zúčastnili nedávné odchytové akce labutí v Pardubicích a Hradci Králové. Protože se hodnocení výsledků věnuje hlavní organizátorka za naší pobočku Světlana Vránová v samostatném článku tohoto Zpravodaje, omezím se jen na sdělení mající, alespoň doufáme, význam pro další činnost VČP. Uzavřeli jsme totiž „**Smlouvu o spolupráci**“ s Jihovelpolskou pobočkou Polské ornitologické společnosti (PwG OTOP) se sídlem v Ostrowie Wielkopolskim. Vedle kooperace odborné plánujeme i seznámení s oblastí, kde polští kolegové působí, a to formou členské exkurze tento podzim. O výsledcích příslušných jednání Vás budeme včas informovat na webových stránkách – tam ostatně můžete najít i plný text zmiňované smlouvy.

Na závěr ještě upozorníme na blížící se schůzi ČSO v Praze (15. 3. 2008), na níž by měl být zvolen nový výbor ČSO, a zároveň se těšíme na setkání s Vámi – ovšem už u příležitosti schůze naší, 1. 3. 2008 v Pardubicích!!!

Martin Fejfar

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Srdečně vás zveme na jarní členskou schůzi VČP ČSO, která se bude konat **v sobotu 1. března 2008** v přednáškovém sále muzea v Pardubicích.

Začátek v 8:30

PROGRAM SCHŮZE:

1) Hlavní blok brodiví

P. Hůlka: Příspěvek k poznání ekologie volavky popelavé (*Ardea cinerea*) a mapování významných lokalit pro brodivé ptáky v Podkrkonoší

J. Bartoníček: Popelky na Temníku

R. Hampl: Migrace čápa černého (*Ciconia nigra*) – porovnání východní a západní tahové cesty u čápů hnízdících ve stejné oblasti

D. Číp: Úspěšnost náhradních podložek pro čápa bílého (*Ciconia ciconia*)

S. Vránová: Využití webkamer ve sledování hnízdní bionomie na příkladu čápa bílého (*Ciconia ciconia*)

- diskusní blok o zimování čápů ve VČ

- diskusní blok dalších druhů (volavky, kolpíci, bukači, bukáčci) ve východních Čechách

přestávka – občerstvení

2) Blok různé

V. Koza: Botulismus ve východních Čechách v roce 2007

V. Zámečník: Monitoring čejky chocholaté

J. Bartoníček: VVT 2008

S. Vránová: Zhodnocení alce „Labutě 2008“

S. Vránová: Podzimní exkurze do Doliny Baryczy

D. Číp: Informace o akcích jiných východočeských ekologických sdružení
Příspěvky z pléna (pozorování, informace, pozvánky a pod.)

3) přednáška

F. Bárta – Finsko nejsou jen jezera

Prosíme terénní pozorovatele, aby s sebou přinesli své záznamy

o hnízdění volavek ve východních Čechách, o zimujících čápech bílých a o zajímavých pozorováních dalších druhů brodivých.

SPOLKOVÉ ZPRÁVY

Zápis z členské schůze Východočeské pobočky ČSO při Východočeském muzeu Pardubice konané 10. 11. 2007 ve Vč. muzeu na zámku v Pardubicích

Tato schůze byla poněkud ovlivněna sněhovou kalamitou v některých částech našeho regionu, kvůli níž nedorazili dva přednášející a museli být provedeny změny v původně plánovaném programu. Na zahájení (krátce po deváté hodině) předsedou VČP ČSO Martinem Fejfarem, který jménem výboru pobočky poděkoval odstupujícímu předsedovi Pavlovi Žďárkovi a předal mu knižní dar, plynule navázalo úvodní připomenutí dvou významných ornitologických osobností, spjatých s východočeským regionem – obojí doplněné fotodokumentací. M. Fejfar připomenul roční výročí úmrtí prof. Zdeňka Veselovského a dokladoval jeho vůbec první článek do časopisu Sylvia z roku 1946, týkající se tahu vodních ptáků na Jaroměřsku. F. Bárta pak hovořil o devadesátých narozeninách pana Jaroslava Trakala, který je zároveň nejdéle kroužkující osobou nejen u nás, ale zřejmě i v kontextu mezinárodním.

Následoval blok přednášek na téma dravci a sovy. První vystoupil M. Dusík se svými mnohaletými zkušenostmi z ochrany sýce rousného a puštíka obecného formou vyvěšování hnízdních budek v Jizerských, resp. Orlických horách. Pokračoval F. Jetmar popisem vývoje osídlování oblasti Opatovských rybníků orlem mořským v posledních 15 letech, které bylo završeno úspěšným vyvedením mláděte v roce 2007, a bilancí neúspěšných pokusů o hnízdění orlovce říčního tamtéž. Vše s bohatým obrazovým doprovodem, dokladujícím nejen samotné hnízdění, ale i místní prostředí. Blok zakončil L. Urbánek zmínkou o hnízdění orla mořského poblíž Žehuňského rybníka a rekapitulací stavu tohoto druhu ve východních Čechách.

Řadu vystoupení s různými tématy zahájil P. Žďárek metodicky pojatým pojednáním k problematice určování pěvců „v ruce“. S využitím fotografií se v této prozatím první části věnoval podstatným znakům v opeření a způsobu pelichání u následujících druhů: dlask, pěnkava, zvonek, strnad obecný, strnad luční, stehlík, tuhýk obecný, pěnice černohlavá, kos,

modřinka, koňadra, brhlík, červenka, lejsek šedý, králíček obecný a bramborníček černohlavý.

Následovalo několik krátkých aktuálních vstupů. Zástupce sekretariátu ČSO V. Zámečník prezentoval výsledky internetového hlasování o místě konání další exkurze ČSO (Třeboňsko a Českobudějovické rybníky) a zejména upozornil na vybraného Ptáka roku 2008 racka chechtavého, jehož hnízdní stavy povážlivě klesají. Vyzval k propagaci tohoto druhu a k pořádání terénních exkurzí na jeho hnízdiště. Dále zmínil potřebu zajištění účasti ve správních řízeních v regionech jednotlivými pobočkami, konání pravidelných akcí (Vítání ptačího zpěvu, Festival ptactva...) a upozornil na chystané volby nového Výboru ČSO v únoru až březnu 2008.

J. Mach upřesnil výzvu výboru VČP ČSO k přihlášení se do interních grantů, J. Porkert preferoval o konferenci v Bělověži a P. Bergmann připomněl pokračování již tradičního mapování zimního výskytu vodního ptactva v ČR.

M. Hromádko s J. Kultem představili projekt „Ornitologického parku Josefovské louky“, který, mimo jiné, spočívá se snaze obnovit vhodné hnízdní podmínky pro řadu ptačích druhů (bahňáci atd.) v nivě řeky Metuje u Jaroměře, a to včetně cílené manipulace s vodní hladinou v řece a zaplavováním přilehlé zóny. Projekt „naráží“ na značnou majetkovou roztržičnost v dotčených plochách (desítky vlastníků). K tomuto tématu i tématu úbytku hnízdních příležitostí ptáků naší zemědělské krajiny obecně se rozproutila bohatá diskuse.

Po vystoupení F. Jetmara o zajímavých pozorováních roku 2007 na Opatovsku zahájil Jak. Vrána závěrečný blok, věnovaný podobným pozorováním z jiných částí Pardubického, resp. Hradeckého kraje, též s využitím údajů z internetové PIDIKonference. Jeho vystoupení doplnil F. Bárta krátkou zmínkou o nočních odchycích v oblasti Velké Deštné. Z probíhající debaty také vyplynul požadavek informovat členy pobočky o pracovních skupinách ČSO, např. na jejím webu.

Vzhledem k velkému počtu prezentovaných pozorování a tomu odpovídajícímu diskusnímu času byla avizovaná přednáška F. Bárty o Finsku přesunuta do některé z dalších schůzí. Program skončil ve 14.10.

Zapsal Martin Fejfar

Zpráva o hospodaření pobočky

I v roce 2007 pokračovala pobočka v příznivém trendu navyšování svého finančního majetku. Za tuto okolnost vděčíme především podpoře našich členů prostřednictvím příspěvků a darů. Výbor tímto děkuje všem členům, kteří pobočku finančně nad rámec povinností podporují. Zejména pak děkujeme pánům L. Chmelařovi, V. Kozovi, M. Fejfarovi, T. Divišovi, T. Bělkovi a P. Žďárkovi, dále pak (za příspěvek nad částku 100,- Kč) F. Bártovi, J. Janků, J. Kamenickému, J. Kosteleckému, J. Kubičkovi, V. Peterovi, M. Prchlíkovi nebo V. Zdražilovi.

Abychom v budoucnu mohli lépe identifikovat naše podporovatele, prosíme vás, abyste při placení převodem z účtu nebo při placení poštovní poukázkou uváděli ve zprávě příjemci (pobočce) účel převodu částky a své jméno. Budeme pak mít lepší přehled, zda se platba týká členského příspěvku nebo případného poskytnutí peněžní podpory pobočce. Je nutné také uvádět, zda-li je placen příspěvek na daný kalendářní rok nebo na víceleté období.

Významným finančním přínosem v roce 2007 dále bylo vydání nové skládačky bez přímých nákladů pobočky, pokrytí nákladů na tisk sborníku Panurus grantovými prostředky Pardubického kraje, náš smluvní vztah s Krajským úřadem Pardubického kraje (předání výsledků monitoringu z letošního VVT) a zejména vydání knihy Ptáci Pardubic - díky laskavému přístupu autorů (S. Vránová, R. Hampl a V. Lemberk) a jejich schopnosti pokrýt náklady na tisk (za přispění našeho člena L. Chmelaře). V budoucnu navíc můžeme očekávat získání dalších prostředků prodejem této publikace.

Mezi důležité zdroje našich zisků tak patří kromě podílu za členy od ústředí ČSO, darů členů pobočky a grantové podpory (zejména od Pardubického kraje), podpory Východočeského muzea v Pardubicích i prodej literatury a publikací.

Nejvyšší nákladové položky byly spjaté s tiskem a přípravou publikací (Panurus, Ptáci Pardubic – obě však pokryté grantovými prostředky) a s vydáváním pobočkového zpravodaje.

stav pokladny k 1.1.2007 : 18.230,- Kč

stav pokladny k 31.12.2007 : 20.726,⁵⁰- Kč

stav účtu k 1.1.2007 : 95.261,- Kč
stav účtu k 31.12.2007 : 120.682,- Kč
celkový bilanční rozdíl hospodaření : 27.917,⁵⁰⁻ Kč
celkový stav finančního majetku k 31.12.2007 : 141.408,⁵⁰⁻ Kč

Jiří Mach

Výročí

V období, jež uplynulo od naší poslední schůze, oslavili dva členové VČP ČSO významná životní jubilea.

18. 11. 2007 oslavil 80. narozeniny **doc. Karel Hudec**. Ačkoliv jsou jeho život a práce spojeny především s jižní Moravou, je také dlouholetým členem naší pobočky. V polovině 70. let minulého století dokonce významným způsobem přispěl k jejímu vzniku, když připravil zásadní náměty pro náplň její práce.

19. 1. 2008 se dožil obdivuhodných 90 let další náš kolega, pan **Bohuslav Hladík**, který patří k zakladatelům naší Východočeské pobočky ČSO. Jeho ornitologická činnost je spjata především s Vysočinou, zejména okolím Polné. Pan Hladík měl po celý život obdivuhodnou šíři zájmu a aktivit sahající od společenských věd až po ornitologii.

Jubilanti roku 2008:

50 let: Jiří Česák, Jan Chodora, Petr Havel

55 let: Jan Křivský, Lubomír Chmelař, Miroslav Lubas, Tomáš Diviš

60 let: Karel Plachta, Miroslav Bártl, Luděk Smolík, Karel Tomeš, Lubomír Kozel

65 let: Miloslav Hromádko

70 let: Jaroslav Kyncl, Stanislav Poláček, Pavel Koblížek, Josef Galbavý

75 let: Marie Stejskalová, František Polanský, Jan Grůz

Všem jubilantům přejeme do dalších let mnoho spokojenosti, radosti, zdraví a pěkných zážitků z přírody!

Světlana Vránová

Výsledky interní grantu pobočky

Na podzim minulého roku vytvořil výbor pobočky možnost podporovat své členy v jejich aktivitách v oblasti ornitologie prostřednictvím interního grantu. Původně avizovaná částka na IG (20.000,-Kč) byla po dohodě s hlavním řešitelem monitoringu ptačích druhů soustavy Natura 2000 Tomášem Divišem navýšena o odměnu 10.400,- Kč za provedení monitoring jeřábka lesního v PO Králický Sněžník. Do uzavíracího termínu grantu (15. 1. 2008) se přihlásili 3 zájemci se 4 žádostmi. Výbor nakonec odsouhlasil návrh výběrové komise (L. Urbánek, V. Koza a J. Mach) podpořit 3 z nich: žádost J. Bartoníčka na provoz žákovského ornitologického kroužku v Hořicích (3.000,-Kč), žádost F. Bárty na koupi stativového dalekohledu k akcím pro veřejnost (12.500,-Kč) a žádost pracovní skupiny ČSO pro Ornitologický park Josefovské louky (M. Hromádko) na tisk brožury (15.000,-Kč). Celková částka nabídnutých prostředků v rámci IG je tedy 30.500,-Kč.

Již nyní mohou členové přemýšlet o svých potřebách a nápadech ve vztahu k druhému ročníku IG, který by podle finanční situace pobočky měl být vyhlášen na podzim tohoto roku.

Jiří Mach

PROJEKTY POBOČKY

Akce „Labutě 2008“ – začátek společného projektu VČP ČSO a PwG OTOP

Ve dnech 23. – 27. ledna 2008 se sedmičlenná skupina z Południowowielkopolskiej Grupy OTOP na pozvání Východočeské pobočky ČSO účastnila první akce společného projektu „Výzkum labutě velké v Hradci Králové a v Pardubicích“.

Cíle projektu „Výzkum labutí velkých v Hradci Králové a Pardubicích“

Cílem společného projektu je pomocí kroužkování a následného odečítání kroužků nalézt odpovědi na následující otázky:

1. Do jaké míry jsou labutě v Pardubicích a Hradci připoutány k těmto zimovištím?

1a) Souvisí návrat na stejné zimoviště s věkem ptáků?

2. Existuje výměna ptáků mezi těmito dvěma a dalšími zimovišti?

- 2a) v průběhu jedné zimy?
2b) v průběhu následujících zim?
3. Jaký je v zimujících populacích labutí podíl mutace *immutabilis*?
4. Zimují na obou zimovištích ptáci z místních populací?
4a) Tvoří ptáci z těchto zimovišť, pozdější nehnízdící hejna, zdržující např. na vodní nádrži Bajkal v Pardubicích?

Výsledky první akce projektu – leden 2008

Na zimovištích v Hradci Králové i v Pardubicích se v době kroužkování zdržovalo 40 labutí (celkem 80 v obou městech), z toho pouze dva ptáci (2,5 %) byli již kroužkovaní – oba na Bajkale v Pardubicích. Oba kroužky byly české a dle sdělení kroužkovací stanice byly obě labutě okroužkovány v roce 2003: LB 2070 kroužkovaná 27. 7. 2003 jako pull., Prostřední Lhota (PB), M. Jelínek a L 995 kroužkovaná 28.12. 2003 jako samec +1r., Kolín (KO), p. Mácha.

Při kroužkování jsme většinu labutí chytali do rukou po vylákání krměním na břeh. Pouze u čtyř jedinců bylo k odchytu použito smyčky na dlouhé šňůře, umožňující chytání bázlivějších jedinců, kteří si udržují od lidí větší odstup. Žádný pták v průběhu kroužkování nebyl nijak zraněn. Naopak, 25. ledna jsme dvěma dospělým labutím v Hradci Králové po odchycení vymotali rybářské vlasce: jedna měla několikanásobně omotanou nohu vlascem s háčkem, druhá měla vlasce spolknutý a zařiznutý do obou krajů zobáku, takže se jí silně zařezával do krku. Že kroužkování labutě nijak extrémně nestresuje bylo poznáno na tom, že čerstvě okroužkovaní ptáci po vypuštění byli mezi prvními znovu na břehu a často překáželi v chytání neokroužkovaných kolegů.

Dohromady jsme během pěti dnů okroužkovali 50 labutí velkých, z toho 27 na Labi v Hradci Králové a 23 na Bajkale v Pardubicích. **Ptáci dostávali kroužky Národního muzea Praha LB 5951 – LB 6000.** Všem kroužkovaným labutím bylo určeno pohlaví podle vzhledu kloaky (okroužkovali jsme 26 samců a 24 samic). Dále jim byla měřena celková délka hlavy, délka chodidla s prstem (bez drápu), délka 4. letky, délka ramenní kosti, šířka hrbole nad zobákem a byli váženi. Mezi jednotlivými ptáky byly obrovské váhové rozdíly - nejtěžší samec vážil 11,3 kg, nejlehčí samice 5,6 kg (přitom tato samice byla nadmíru živá a jako jedna z mála kladla velký odpor při kroužkování a měření, což svědčí o její výborné kondici).

V Hradci Králové byli na 40 labutí velkých zjištěni 3 jedinci mutace *immutabilis* (to je 7,5 %), v Pardubicích z rovněž 40 labutí náleželo k této mutaci 6 ptáků (15 %). Z celkového počtu 80 labutí v obou městech

náleželo k mutaci *immutabilis* 9 labutí (11,2 %). Pět z nich se nám podařilo okroužkovat – 3 v Hradci Králové a 2 v Pardubicích.

Akce se různou měrou zúčastnilo 16 členů pobočky, další přijeli alespoň na Večer polské přírody, pořádaný v Pardubicích. Všem spolupracovníkům, kteří se lednového kroužkování zúčastnili, velmi děkujeme. Bez vás bychom to nezvládli! Touto první akcí ale celý projekt teprve začal. Nalezení odpovědí na v úvodu položené otázky bude vyžadovat následné kontroly a odečítání okroužkovaných labutí v hnízdním období v okolí obou zimovišť. **Vyzýváme proto ke spolupráci všechny terénní ornitology z východních Čech a okolí, aby sledovali labutě v hnízdní sezóně a odečítali kroužky.** Při odečítání čísel kroužků prosíme zaznamenávat i další údaje, jako zda je pták v hejnu, v páru nebo sám, jak je zbarvený (ad., subad., imm., juv.), kolik labutí tvoří hejno, jehož je součástí (kolik je tam dospělých a kolik mladých), je-li jeho partner kroužkovaný, kolik je v hejnu jedinců mutace *immutabilis* (poznáme je podle růžových nohou) apod. Pokud se to podaří, je vhodné pořídít fotografii odečítaného kroužku. **Velmi přínosné by bylo v následujících hnízdních sezónách také kroužkování mláďat a jejich rodičů v okolí Hradce Králové a Pardubic.**

Přelety labutí ze zimovišť na hnízdiště již začaly a před uzávěrkou tohoto čísla Zpravodaje jsme dostali první hlášení: labuť PRAHA LB 5993, okroužkovaná při naší akci 25. 1. 2008 na Labi v Hradci Králové byla pozorována Josefem Vránou 13. 2. 2008 v obci Velké Svatoňovice (okr. Trutnov). Pták je v páru se samicí, která je neznačená. Shodou okolností se jedná o onoho nejtěžšího zváženého samce!

Paweł T. Dolata, PwG OTOP, p.dolata@op.pl
překlad, úprava a doplnění: Světlana Vránová

(podrobné reportáže z jednotlivých dnů kroužkování včetně fotografií, stejně jako plné znění textu P. T. Dolaty naleznete na www.vcpcso.cz).

- SV -

Monitoring čejky chocholaté

Čejka chocholatá patří mezi druhy, jejichž početnost se v posledních desetiletích přímo dramaticky snižuje. Podle výsledku Jednotného sčítání ptáků ČR došlo jen od roku 1982 do roku 2007 k poklesu o více než

90%. Od roku 2004 sice existuje agroenvironmentální program podporující šetrné hospodaření na travních porostech s výskytem čejky, ale v současné době je převážná většina hnízd na orné půdě a zde dochází při jarních pracích k vysokým hnízdním ztrátám.

Monitoring bude jednoduchý a časově zvládnutelný tak, aby se mohlo zapojit co nejvíce členů ČSO. Uvítáme proto Vaši aktivní účast v tomto projektu!

Cílem monitoringu je zmapovat aktuální nejvýznamnější hnízdní lokality čejky chocholaté v České republice a výsledky využít pro zpracování takového agroenvironmentálního opatření, které by jí umožnilo úspěšné hnízdění právě na orné půdě. Podrobnější informace včetně metodiky monitoringu naleznete v nejbližší době na webu ČSO (<http://www.birdlife.cz/>) nebo je získáte v sekretariátu (tel. 274 866 700, adresa: Na Bělidle 34, Praha 5, 150 00).

Informace o monitoringu čejek naleznete již rovněž na webových stránkách VČP ČSO.

Václav Zámečník, zemědělský koordinátor

PLÁNOVANÉ AKCE

VVT „Podkrkonošská nížina 2008“

Letošní výzkumný a vzdělávací tábor (VVT) naší pobočky se uskuteční ve dnech (22.) 23. – 25. května na Novobyžovsku. Cílem je rozsáhlá nížinatá krajina rozkládající se od Chlumce nad Cidlinou přes Nový Bydžov až po Ostroměř. Jde převážně o kulturní krajinu, v níž však místy přetrvávají ostrůvky mokřadních lokalit a lužních lesů.

Mezi priority VVT patří zjištění druhového složení jednotlivých mokřadních lokalit a zhodnocení jejich významu pro volavku popelavou, jeřába popelavého a cvrčilku slavíkovou. Dále se program zaměří na druhy kulturní krajiny motáka lužního a strnada lučního a jejich výskyt, především podél řeky Cidliny a Bystřice. Posledním hlavním tématem bude zhodnotit ornitologický význam zbytků lužních lesů u Chlumce nad Cidlinou a cenných dubohabřin, kterých je v „Podkrkonošské nížině“ celá řada.

Program letošního tábora lze považovat za velmi nabitý a určitě přinese objevení nových lokalit významných pro ptáky a rozšíření poznatků

o šířících se druzích v této oblasti, jakými jsou jeřáb popelavý a moták lužní.

Své přihlášky můžete již teď zasílat na adresu VČP ČSO, a to v termínu do 15. dubna 2008. O podrobnostech konání akce budou zájemci včas informováni.

Jan Bartoniček, Martin Fejfar

Podzimní exkurze VČP ČSO

Jak se stalo již tradicí, i v letošním roce chceme pro členy VČP ČSO (a jejich rodinné příslušníky, případně i pro další zájemce) uspořádat exkurzi. Pro letošní rok jsme se rozhodli přijmout pozvání našich polských kolegů.

Zveme vás do velkopolské části největšího polského přírodního parku **Dolina Baryczy** - do největší a jedné z nejstarších rybníčních soustav ve střední Evropě a na podmáčené Odolanovské louky, představující unikátní mokřadní biotopy. Dolina Baryczy je oblast bohatá na množství druhů ptáků vodních i bahenních, proto byla zařazena jako ptačí oblast do soustavy Natura 2000. Budeme-li mít štěstí, můžeme se zde setkat se čtyřmi druhy potápek, třemi druhy hus, orly mořskými, jeřáby, různými kachnami (měly by zde být např. již hvízdáci, ostralky a lžičáci) a bahňáky. V okolí historicky cenného loveckého zámečku v Antonině se nachází lokalita s jedněmi z největších dubů letních ve střední Evropě (stáří 450 let, obvod kmene 8,5 m) a největší přírodní rezervace jižního Velkopolska Wydymacz s jasano-olšovým luhem a stanovištěm lýkovce jedovatého. Celé toto území ukazuje dokonalé propojení přírody, kultury, historie a hospodářství.

Celovíkendová autobusová exkurze (od pátku do neděle) se uskuteční v první polovině září. O přesném datu konání a dalších podrobnostech budete informováni v příštím čísle Zpravodaje a na webových stránkách VČP ČSO.

Světlana Vránová

POZVÁNKY NA AKCE SPŘÁTELENÝCH ORGANIZACÍ

A Rocha konference v České Skalici čt 8. – ne 11. května 2008.

Na programu budou přednášky zahraničních i českých řečníků (např. Dave Bookless – Bible a životní prostředí, Karel Pecl – VENEZUELA I + II) a dvě autobusové exkurze na zoologicky i botanicky zajímavá místa.

Místo konání: sbor Církve bratrské Tyršova 285, Česká Skalice

Pro více informací kontaktujte Pavla Světlíka na tel. číslech 775 042 228, 775 042 221 či 491 420 616 nebo také na e-mailu psvetlik@arocha.cz. Podrobnější informace naleznete také na www.vcpsco.cz.

David Číp

Poznávací exkurze JARO Jaroměř v sobotu 7. června 2008

Exkurze s botaniky a zoology na přírodovědně cennou lokalitu, která snad v budoucnu nezanikne plánovanou výstavbou přehrady. Podle aktuálního počasí navštívíme i lesní komplex Chlum, okolí rybníka Podchlumí případně i Broumarské slatiny. Při troše štěstí bychom měli spatřit ledňáčky, skorce, včelojedy, čápy černé, žluvy, vstavače, vratičku měsíční, bělopásky dvouřadé a další přírodní skvosty. Více informací o akci bude ještě zveřejněno na www.jarojaromer.cz

David Číp

NOVÉ TISKOVINY

Skládačka o VČP ČSO

Začátkem letošního roku se podařilo vydat novou a dlouho chybějící informační skládačku o naší pobočce. Jejím posláním je mimo podání obecnějších informací o naší činnosti, aktivitách vůči veřejnosti, vydávaných tiskovinách a pod., zejména přivést do našich řad nové zájemce o výzkum a ochranu ptáků. Je proto určena zejména k rozdělení účastníkům veřejných akcí jako jsou např. Vítání ptačího zpěvu, Ptačí festival atd. Organizátoři těchto akcí si mohou přiměřený počet skládaček vyzvednout na schůzi VČP 1.3.2008 v Pardubicích.

Vladimír Lemberk

PANURUS

Koncem roku 2007 vyšlo číslo 16 sborníku Panurus. Obsah článků je tradičně pestrý:

PACLÍK M.: Výskyt vodních ptáků na Bohdanečském rybníce během roku
KAVKA M. & KŘIVSKÝ J.: Výskyt turpana hnědého (*Melanitta fusca*) na nádrži Želivka v letech 1998–2006

MACH J.: Dvacet pět let hnízdění labutě velké (*Cygnus olor*) v okrese Svitavy

KADAVA L.: Vývoj avifauny Třesického rybníka v letech 1960–2006

URBÁNEK L. & JELÍNEK M.: Výskyt slučky malé (*Lymnocyptes minimus*) a bekasiny větší (*Gallinago media*) v NPR Žehuňský rybník

KVEREK P.: Vybrané výsledky kroužkování hnízdní populace slavíka obecného (*Luscinia megarhynchos*) na Mladoboleslavsku

REIF ..... J.: Komentář k článku K. Zvářala: „Potravní ekologie dvou trojic sousedních párů puštíka obecného (*Strix aluco*) v průběhu šesti let“ (Panurus 15/2006)

REIF J.: Ukázka významu popisné statistiky při pozorování přírodních jevů na příkladu výzkumu druhového bohatství ptačích společenstev

KLÁPŠTĚ J. & KLÁPŠŤOVÁ J.: Poměr dvou ras u mlynaříků dlouhoocasých (*Aegithalos caudatus*) chycených pro kroužkování v severních Čechách

JASSO L.: Podzimní tah ptáků v západních Krkonoších v letech 2001–2005

JASSO L.: Tah skřivana lesního (*Lullula arborea*) v severních Čechách v letech 1999–2005

ŠTANCL F.: Barevné odchylky ve zbarvení ptáků

ČESÁK J.: Tři roky monitorovacího projektu CES v přírodní rezervaci Baroch
PRSKAVEC K., FALTA V. & KNEIFL V.: Faktory ovlivňující zimní predační aktivitu sýkor (*Parus* spp.) na obaleči jablečném (*Cydia pomonella*)

KLÁPŠTĚ J.: Co to je v ornitologii „life-history study“

MACH J.: VVT v území přírodního parku Údolí Křetínky na Poličsku

ŠOLTYS V., SAMEK R., SMOLÍK Z. & STRÁNSKÝ F.: Zimování jeřába popelavého (*Grus grus*) v ptačí oblasti Rožďalovické rybníky v zimě 2004–2005

KAVKA M.: Pozorování neobvyklého počtu potápek rudokrkých (*Podiceps grisegena*) na Kutnohorsku

ČESÁK J.: Výskyt a první hnízdění jeřába popelavého (*Grus grus*) v přírodní rezervaci Baroch v roce 2006

ŠOLTYS V. & VANĚK L.: Výskyt káně bělochvosté (*Buteo rufinus*) ve středních Čechách

KLÁPŠTĚ J. & KLÁPŠTOVÁ J.: Abnormality při hnízdění vlaštovek obecných (*Hirundo rustica*)

ŠTANCL F.: První zjištění budníčka pruhohlavého (*Phylloscopus inornatus*) v Pardubickém kraji

ŠTANCL F.: Abnormality zobáku u špačka obecného (*Sturnus vulgaris*)

HAMPL R. & PAPOUŠKOVÁ A.: Hnízdění konipasa bílého (*Motacilla alba*) pod kapotou osobního automobilu

HROMÁDKO M.: Nová publikace o význačné východočeské ornitologické osobnosti: Josef Musílek – český ornitolog a legionář ...

VRÁNA J. & BĚLKA T. (eds): Ornitologická pozorování

V tuto chvíli je ovšem již připravováno číslo 17. Proto všichni, kdo chtějí své výsledky publikovat v pobočkovém sborníku, necht' rukopis odevzdají redakční radě. Termín uzávěrky příspěvků je stanoven na 31. 3. 2008.

Vladimír Lemberk

KOUTEK POEZIE

Rorýsova loučivá

Pozítří Ignáce
nožky mě zebou
volátku do pláče
drobty se berou.

Slunce už nepálí
co na to vlaštovka
slétnem se v Malawi
hostina tutovka.

Pověz jí vrabčáčku
samota teskná je
čekám ji v obláčku
svou až mi zahraje.

Třeboň ach za moří
do máje věky
touha má zahoří
rybníků Svět(-y).

Tomáš Diviš

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s. Pardubice, 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace: volavka popelavá- *Ardea cinerea* a čáp bílý- *Ciconia ciconia* © Alice Janečková, sýkořice vousatá - *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na adresu redaktora: tř. E. Beneše 1534, 500 12 Hradec Králové, a nebo na e-mail: prabor@centrum.cz

-

S

V

-